

علوم و فنون ادبی

۱- سه ویژگی و یا عنوان «مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین - خداوندگار مضامین تازه شعری - خلاق‌المعانی ثانی» به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

- (۱) صائب تبریزی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی
(۲) صائب تبریزی - کلیم کاشانی - بابافغانی شیرازی
(۳) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - محتشم کاشانی
(۴) بیدل دهلوی - صائب تبریزی - کلیم کاشانی

۲- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است؟

- (۱) ستایش خرد، (غم‌گرایی)، (رواج روحیه پهلوانی و حماسی)، (بازتاب اندک علوم در شعر)، (باور به قضا و قدر)، (آسمانی بودن معشوق)، (ذهن‌گرایی با توجه به دنیای درون)

- (۱) یک (۱) سه (۳) چهار (۴) پنج (۴)

۳- کدام موارد از ویژگی‌های کتاب «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» نیست؟

- (الف) در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی
(ب) در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او
(پ) دارای نثری ساده، مسجع و دارای موازنه
(ت) دارای نکات و انتقادهای ظریف اجتماعی و دربردارنده ناملازمات اوضاع
(ث) اشاره به آیات و اشعاری از خود نویسنده و شاعران دیگر در خلال موضوعات کتاب

- (۱) الف و پ (۲) ب و ت (۳) پ و ث (۴) الف و ث

۴- عبارت زیر را کدام واژه‌ها کامل می‌کنند؟

«..... از شاعران قرن دهم است که سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره هندی است و شاخصه اصلی آن است.»
(۱) بابافغانی شیرازی - خردگرایی (۲) وحشی بافقی - واقع‌گرایی (۳) محتشم کاشانی - غم‌گرایی (۴) کلیم کاشانی - شادی‌گرایی

۵- ابیات زیر توسط چه کسی و در توصیف کدام واقعه تاریخی سروده شده است؟

- «کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال تباه مردم بد گرید
دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- (۱) کمال‌الدین اسماعیل - حمله مغولان به کانون‌های فرهنگی خراسان (۲) کمال‌الدین اسماعیل - درباره قتل عام سال ۶۳۳ هـ. ق مغولان در اصفهان
(۳) فریدالدین عطار - درباره قتل عام سال ۶۳۵ هـ. ق مغولان در اصفهان (۴) نجم‌الدین کبری - یورش مغولان به کانون‌های فرهنگی خراسان

۶- عبارات زیر به ترتیب معرف کدام شخصیت‌های ادبی قرن هفتم تا نهم هستند؟

- (الف) از شاخص‌ترین شاعران عارف است که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.
(ب) از شاعران معروف قرن نهم که در تصوف و طریقت مقامی بلند داشته است.

- (۱) مولانا جلال‌الدین بلخی - شاه نعمت‌الله ولی (۲) فخرالدین عراقی - سلمان ساوجی
(۳) مولانا جلال‌الدین بلخی - عظاملک جوینی (۴) دولت‌شاه سمرقندی - سلمان ساوجی

۷- موضوع چند اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

«تذکره شاه طهماسب (تاریخ) - عین‌الحیات (عرفان) - مجالس المؤمنین (فقه) - جامع عباسی (زندگی‌نامه) - ظفرنامه شامی (علوم طبیعی)»
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۸- در کدام گزینه، هر دو اثر به زبان ترکی است؟

- (۱) بدایع‌الوقایع - شرفنامه بدلیسی (۲) حبیب‌السیر - احسن‌التواریخ
(۳) عالم‌آرای عباسی - بابرنامه (۴) محاکمة اللغتين - بابرنامه

۹- نوع نثر هر دو اثر در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟

- (۱) حبیب‌السیر - احسن‌التواریخ (بینابین) (۲) محبوب‌القلوب - عباس‌نامه (مصنوع)
(۳) دیباچه شرفنامه بدلیسی - محبوب‌القلوب (مصنوع) (۴) بدایع‌الوقایع - عالم‌آرای عباسی (بینابین)

۱۰- کدام یک از ابیات زیر می‌تواند مربوط به سبک هندی باشد؟

- (۱) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست
(۲) بر این رزمگه‌شان به جنگ آوریم
(۳) بخیه کفشم اگر دندان‌نما شد عیب نیست
(۴) مکن پیش دیوار غیبت بسی
- تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
خود ای بدر زمانی درنگ آوریم
خنده می‌آرد همی بر هرزه‌گردی‌های من
بود کز پسش گوش دارد کسی

۱۱- در کدام بیت در رکن اول و هجای ماقبل پایانی بیت اختیار وزنی دیده می‌شود؟

- (۱) بر دلش تازه کند عهد قدیم
سازدش در حرم لطف مقیم
- (۲) می‌شکفتم ز طرب زان که چو گل بر لب جوی
بر سرم سایه آن سرو سهی بالا بود
- (۳) گرت اسب بر سر دواند رواست
بنه پیش او رخ که شاهی خوش است
- (۴) دلی از دست بیرون رفته سعدی
نیاید باز تیر رفتنه از شست

۱۲- در کدام بیت دو بار اختیار وزنی فاعلاتن به جای فاعلاتن دیده می‌شود؟

- (۱) اگر چه تلخ باشد فرقت یار
در او شیرین بود امید دیدار
- (۲) خورده است خدا ز روی تعظیم
سوگند به روی همچو ماه است
- (۳) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل
گوییا در چمن لاله و ریحان بودم
- (۴) آسمان بار امانت نتوانست کشید
قرعه کار به نام من دیوانه زدند

۱۳- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» دیده می‌شود؟

- (۱) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست؟
- (۲) می‌رسد از هر طرف شور نی و بانگ دف
می شده جاری به کف بنوش جام مراد
- (۳) گر سپر انداختیم چون قمر از تاب مهر
تیغ زبان بین چو صبح گر سر صدق آختیم
- (۴) ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم
باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست

۱۴- در کدام بیت، اختیار شاعری بلند بودن هجای پایانی بیش از دو بار دیده می‌شود؟

- (۱) شق القمر دوباره به عالم شد آشکار
زان ضربتی که بر سر سلطان دین زدند
- (۲) صبر مرا هم نفس درد کرد
روی مرا صبر چنبر زرد کرد
- (۳) مستم و امید نیست زان که شوم هوشیار
هوش نیاید بلی مست صبح است
- (۴) خونی صد خانه است اشک جهان گرد من
شکر که این سیل خون راه بیابان گرفت

۱۵- کلمات «به» و «باد» در کجای مصراع با کلمه «با» برابر است؟ این اختیار وزنی است یا زبانی؟

- (۱) ابتدای مصراع - زبانی (۲) ابتدای مصراع - وزنی (۳) انتهای مصراع - وزنی (۴) انتهای مصراع - زبانی

۱۶- وزن کدام ابیات همسان دولختی (دوری) است؟

- (الف) مرا هر آینه روزی تمام کشته بینی
گرفته دامن قاتل به هر دو دست ارادت
- (ب) بسیار کس شدند اسیر کمند عشق
تنها نه از برای من این شور و شر فتاد
- (پ) تو اسیر ملک هستی به حقیقت ای دریغا
اگر التفات بودی به فقیر مستمندت
- (ت) هزار جان به ارادت همی تو را جویند
تو سنگدل به لطافت دلی نمی‌جویی
- (۱) الف - پ (۲) الف - ت (۳) ب - پ (۴) ب - ت

۱۷- در کدام بیت، «سه اختیار وزنی و دو اختیار زبانی» می‌توان یافت؟

- (۱) مزرع امید را یک دانه به زان خال نیست
دل ز خالش برگرفتن خالی از اشکال نیست
- (۲) کسی از سیر دل جام خبردار نشد
بی‌خبر باش که صاحب خبری پیدا نیست
- (۳) تو همان طایر فرخنده اوج شرفی
کز پرت شهر جبریل امین خوشتر نیست
- (۴) گر بر من آن نگار پری چهره بگذرد
تشویشم از عقوبت دیو رحیم نیست

۱۸- در همه ابیات دو اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فاعلاتن و ابدال» وجود دارد، به جز:

- (۱) آب رخ پیش ما کسی دارد
که بود خاک آستان شما
- (۲) اگر آن ابیرو است و پیشانی
نکشید هیچ کس کمان شما
- (۳) می‌کند مرغ جان ما پرواز
دم به دم سوی آشیان شما
- (۴) چه بود گر به ما رساند باد
بویی از طبرف بوسستان شما

۱۹- در بیت زیر همه اختیارات شاعری یافت می‌شود، به جز:
«چون گل و می دمی از پرده برون آی و درآ

(۱) قلب (۲) ابدال

۲۰- در کدام مصراع، اختیار وزنی قلب صورت گرفته است؟

(۱) دل برگرفت از من بتم یکبارگی

(۳) دست کسی بر نرسد به شاخ هویت تو

۲۱- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» صورت گرفته است؟

(۱) بُرد او دل عاشقان آفتاب

(۲) اندر عجبم که چشم آن ماه

(۳) زان چشمم پیر از خممار سرمست

(۴) تا عزم جفا درست کرد او

۲۲- بیت زیر، فاقد کدام «اختیار شاعری» است؟

«هر که در سایه تو باشد نیست

(۱) ابدال (۲) حذف همزه

۲۳- کدام یک از گزینه‌های زیر فاقد آرایه «اغراق» است؟

(۱) صد جوی آب بسته‌ام از دیده بر کنار

(۲) قند همه دلبران عالم

(۳) تو گر خواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی

(۴) ز غصه، چون پر کاهی شود ز قصه من

۲۴- در بیت زیر، به ترتیب واژه‌هایی که ایهام تناسب و ایهام ساخته‌اند کدام‌اند؟

«موشکافی را رواجی نیست در بازار عشق

(۱) سر - سودا (۲) بازار - سودا

۲۵- در کدام بیت، آرایه ایهام دیده نمی‌شود؟

(۱) چو چشم تو را عین فتنه می‌بینم

(۲) اگر صباح قیامت بینی آن رخ و قامت

(۳) تو یوسفی که فدای تو باد جان عزیز

(۴) همه عالم صنم چین به حکایت گویند

۲۶- آرایه مقابل کدام بیت درست است؟

(۱) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است

(۲) چون جام شفق موج زند خون به دل من

(۳) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است

(۴) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را

۲۷- کدام بیت فاقد اغراق و دارای ایهام است؟

(۱) چندین که برش مردم از ماجرای عشقت

(۲) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران

(۳) خانه زندان است و تنهایی ضلال

(۴) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ

که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد»

(۳) تغییر کمیت مصوت‌ها (۴) آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

(۲) زیر نشین غلمت کائنات

(۴) بر شوم از نشاط دل وقت سحر به منظره

پیچید بر آن دو زلف چون شست

ناخورده شراب چون شود مست

پرخون دارم دو دیده پیوست

دست همه عاشقان بشکست

روز او را بیه آفتاب نیاز»

(۳) بلند بودن هجای پایان مصراع (۴) آمدن فاعلاتن به جای فاعلاتن

بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

پیش الف قندت چو نون باد

صبا را گو که بردارد زمانی برقع از رویت

اگر به کوه شرح دهم آرزوی تو را

هر که سر از پا نمی‌داند در این سودا سواست»

(۳) مو - سر (۴) بازار - مو

چگونه چشم تو در خواب و فتنه بیدار است

جمال حور نجویی، وصال سدره نخواهی

بیا که جان عزیز منت خریدار است

صنم ماست که در هر خم زلفش چین است

میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است (ایهام)

با این همه دور از تو مرا چهره زردی است (ایهام تناسب)

وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است (ایهام)

از نازکی آزار رساند بدنش را (ایهام تناسب)

اندره دل نگفتم الا یک از هزاران

کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

هر که چون سعدی گلستانیش نیست

ز شادی بر سر آب آمدی سنگ

۲۸- در کدام بیت هر دو آرایه «ایهام و ایهام تناسب» دیده می‌شود؟

- ۱) اگر سسنت اوسنت نـوآوری
- ۲) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی
- ۳) آغوش سحر تشنه دیدار شماسنت
- ۴) چون شب‌بنم اوفتاده بدم پیش آفتاب

۲۹- در کدام بیت، آرایه «ایهام تناسب» دیده نمی‌شود؟

- ۱) گر هزار است بلبل این باغ
- ۲) چنان سایه گسترد بر عالمی
- ۳) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم
- ۴) از خون و گل و شکوفه تابوت شهید

۳۰- در کدام بیت واژه‌ای که «ایهام تناسب» ساخته است، نادرست مشخص شده است؟

- ۱) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد
- ۲) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم
- ۳) در کنج دماغم مطلب جای نصیحت
- ۴) باش چو شطرنج روان خامش و خود جمله زبان

- ۱) نگاه‌های هم از نو به سنت کنیم
 - ۲) خرم کند چمن را باران صبحگاهی
 - ۳) مهتاب خجل ز نور رخسار شماسنت
 - ۴) مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم
- ۱) همه را نغمه و ترانه یکی است
 - ۲) که زالی نیندیشد از رستی
 - ۳) به زیر پرده غفلت ز بس مستور شد گوشم
 - ۴) بر موج بلند دست‌ها رنگین بود

روسی